

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

4 februari 2004

ONTWERP VAN DECREET

**houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer
van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	17
Advies van de Raad van State	29
Ontwerp van decreet	41

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Tijdens de zitting 1997-1998 werd het decreet houdende bepaling inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap besproken en goedgekeurd¹.

Dit decreet paste in de, krachtens artikel 49 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, verkregen autonomie inzake financiering.

Het decreet van 16 december 1997 houdende bepaling inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap was voor een Europese overheid redelijk revolutionair en vernieuwend, en had een dubbele toekomstbetrachting.

Enerzijds wilde dit decreet het mogelijk maken dat vlot op nieuwe marktomstandigheden en/of technieken kon ingespeeld worden.

Er werd ook naar gestreefd de Vlaamse regering een ruime autonomie te bieden, er evenwel over te waken dat het Vlaams Parlement voldoende geïnformeerd bleef en dat voldoende garanties bestonden opdat de geschetste krijtlijnen niet overschreden zouden worden.

Anderzijds was het de bedoeling via dit decreet de inmiddels verworven zeer goede kredietwaardigheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest ten volle te benutten. Het rentemarge-besparend effect hiervan diende inderdaad niet langer beperkt te blijven tot de entiteit “Vlaamse Gemeenschap/Vlaamse Gewest” zelf, maar zou desgevallend verder uitgespeeld kunnen worden ten voordele van functioneel gedecentraliseerde diensten (zoals o.m. de Vlaamse openbare instellingen).

Inmiddels zijn enkele jaren van toepassing van dit decreet verstreken en heeft het Rekenhof in 1999 een evaluatie van het decreet van 16 december 1997 houdende bepaling inzake kas-, schuld- en

waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap gemaakt².

Daarna werden besprekingen gevoerd in de Subcommissie voor Financiën en Begroting en de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, alsook overleg gevoerd tussen vertegenwoordigers van het Rekenhof, het kabinet van de Vlaamse minister, bevoegd voor financiën en begroting, afgevaardigden van de administratie (afdeling Financieel Management van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap) en de interne auditor van het kas- en schuldbeheer.

Uit het hoger vermeld verslag en de diverse besprekingen bleek dat het decreet op verschillende punten best kon worden aangepast en uitgebreid teneinde de uitvoering ervan te optimaliseren.

Vanuit die overwegingen heeft het Vlaams Parlement op 23 mei 2001 een resolutie gestemd betreffende de evaluatie van het decreet van 16 december 1997 houdende bepaling inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap³.

Hierin werden volgende aanbevelingen geformuleerd :

1° rekening houdende met de bovenstaande overwegingen dient te worden onderzocht welke wijzigingen en uitbreidingen van het decreet kunnen worden gerealiseerd waarbij ten laatste binnen twee jaar vanaf de goedkeuringsdatum van onderhavige resolutie de resultaten ervan worden gemeld aan het Vlaams Parlement, al dan niet onder de vorm van een voorstel tot wijziging van decreet. Hierbij dient aandacht te worden geschonken aan volgende aspecten :

- a) alle definities in het decreet dienen volledig en eenduidig te worden gemaakt ;
- b) er dient een analyse te worden uitgevoerd met betrekking tot alle aspecten van het waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. De eventuele aanpassing van het decreet dient rekening te houden met de resultaten van deze analyse ;
- c) er dient te worden onderzocht in welke mate het decreet kan worden uitgebreid met de aanbevelingen van het Vlaams Parlement vervat in de resolutie van 31 maart 1999 hou-

¹ *Parl. St.* VI. Parl. 1997-1998

Stukken:

– Ontwerp van decreet: 771 – Nr.1

– Amendementen: 771 – Nr.3

– Verslag: 771 – Nr. 4

Handelingen: Bespreking en aanneming: vergadering van 3 december 1997.

Bekrachtiging: 16 december 1997.

² *Parl. St.* VI. Parl. 1999-2000, Nr. 37- D/1.

³ *Parl. St.* VI. Parl. 2000-2001, Stuk 618 – Nr.3.

dende het besluitvormingsscenario voor bijzondere financiële transacties aangegaan door Vlaamse overheidsdiensten en -instellingen, in het bijzonder aanbevelingen 1°, 10° en 12°, alsook in welke mate een aantal bepalingen van het decreet van toepassing kunnen worden gemaakt op deze transacties ;

- d) er dient te worden nagegaan in welke mate de taken van de interne audit inzake het kas- en schuldbeheer zoals bepaald in artikel 12, § 1, van het decreet kunnen worden geoptimaliseerd. Tevens dient het decreet garanties te bieden voor de kwaliteitsbewaking van de interne audit ;
- e) het verder bestaan van het Vlaams Egalisatie Rente Fonds, opgericht krachtens artikel 14 van het decreet, dient te worden geëvalueerd ;

2° een instantie, onafhankelijk van het uitvoeringsorgaan dat verantwoordelijk is voor het dagelijkse kas-, schuld- en waarborgbeheer, dient te worden belast met het bepalen en opvolgen van adequate operationele normen welke bij de uitvoering ervan dienen te worden gevolgd. Deze normen dienen te worden gelinkt aan de doelstellingen en principes bepaald in artikel 4, § 1, van het decreet, te worden gemotiveerd en duidelijke en meetbare criteria te bevatten die een ondubbelzinnige evaluatie van hun naleving mogelijk maken. Een eerste actualisatie van de operationele normen dient te zijn uitgevoerd tegen de initiële begroting 2002. De interne controleprocedures dienen de continue controle van de opvolging van deze normen en het toestaan van afwijkingen hierop te regelen ;

3° de inhoud van het rapport dat wordt opgesteld in het kader van artikel 13 van het decreet dient te worden verbeterd in die zin dat overzichtelijke en relevante informatie aan het Vlaams Parlement wordt bezorgd teneinde het gevoerde kas-, schuld- en waarborgbeheer te kunnen evalueren. Deze optimalisatie dient te zijn uitgevoerd vóór de opstelling van het schuldrapport over het jaar 2001 ;

4° ter verfijning van het interne controlesysteem dient binnen de afdeling Financieel Management van de administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management een instantie te worden belast met het opstellen en beheer van interne controleprocedures welke door de afdeling dienen te worden gevolgd. Hierbij dient aandacht te worden geschonken aan het

belang van gedocumenteerde transacties, de onmiddellijke en adequate registratie van transacties en gebeurtenissen, de autorisatie van transacties, het principe van de scheiding der functies, een competente supervisie, de limitering van de toegang tot brongegevens en documenten tot de geautoriseerde personen die deze beheren of gewoon zijn te gebruiken en de verantwoording van de gegevens ;

5° voor het realiseren van deze aanbevelingen wordt een werkgroep opgericht met vertegenwoordigers van, enerzijds, het kabinet Financiën en Begroting, de interne auditor van het kas- en schuldbeheer en de afdeling Financieel Management van de administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management en, anderzijds, het Rekenhof waarbij deze laatste een adviserende rol vervult.

Het ontwerp van decreet dat voorligt is het resultaat van de besprekingen in de hiervoor vermelde werkgroep.

Door de werkgroep werd gestreefd naar een optimale compromistekst waarbij :

- tegemoet gekomen wordt aan de bezorgdheden en aanbevelingen van het Vlaams Parlement ;
- een aangepast kader wordt gecreëerd voor het kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap voor de komende jaren ;
- krijtlijnen worden uitgetekend voor de zogenaamde bijzondere financiële transacties.

Commentaar bij de artikelen

HOOFDSTUK I

Inleiding en definities

Artikel 1

Het kas-, schuld- en waarborgbeheer heeft betrekking op zowel gemeenschaps- als gewestmateries.

Artikel 2

Dit artikel werd ingelast voor een goede notie van in het decreet gehanteerde begrippen.

1° Onder *directe schuld* wordt verstaan “leningen, effecten, financiële derivaten of financiële leasing hetzij uitgegeven of aangegaan door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, ofwel contractueel overgenomen door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest uit de indirecte schuld”.

De financiële derivaten die met dit decreet worden bedoeld hebben een rechtstreekse link met de leningen uit de directe schuld en worden voornamelijk afgesloten om de renterisico's die aan deze schuld verbonden zijn te beïnvloeden. Als voorbeelden van financiële derivaten werden in het verleden FRA (Forward Rate Agreement), CMS (Constant Maturity Swap) en IRS (Interest Rate Swap) afgesloten.

De rente- en kapitaalslasten van de directe schuld staan momenteel ingeschreven onder programma 24.4 van de uitgavenbegroting.

De leningen, effecten, financiële derivaten of financiële leasing die door het Vlaams ministerie dat bevoegd is voor het beleid inzake financiën en begroting, overeenkomstig artikel 11 van dit decreet, worden aangegaan of uitgegeven in naam van en voor rekening van de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen, bedoeld in artikel 10 respectievelijk artikel 13 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, behoren eveneens tot de directe schuld. Deze transacties moeten bijgevolg niet langer expliciet en afzonderlijk in de definitie van directe schuld worden vernoemd.

2° Onder *indirecte schuld* wordt verstaan alle andere schuld dan deze bedoeld onder 1° en waarvan de rente- en kapitaalslasten volledig of gedeeltelijk opgenomen worden in de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap, alsook het Vlaams aandeel in de schulden van het Amortisatiefonds van de leningen voor de Sociale Huisvesting (ALESH).

Het Vlaams aandeel in de schulden van het ALESH wordt afzonderlijk vermeld omdat het Vlaamse Gewest alleen verplicht is tussen te komen in de intrestlasten wanneer de doorstoringen van de Vlaamse Huisvestingsmaatschap-

pij aan het ALESH ontoereikend zijn om de intrestlasten te betalen.

Naast deze verplichte bijdrage kan het Vlaamse Gewest de schuld eventueel versneld afbouwen via vrijwillige bijdragen.

Voor het begrip indirecte schuld in dit decreet wordt de totaliteit van het Vlaamse aandeel, inclusief het aandeel gedragen door derden, opgenomen.

De rente- en kapitaalslasten van de indirecte schuld staan momenteel ingeschreven onder programma 24.8 van de uitgavenbegroting.

3° De *directe schuldgraad* geeft voor een bepaald begrotingsjaar de procentuele verhouding weer tussen de stand van de directe schuld bedoeld onder 1° en het totaal van de algemene middelen opgenomen in titel I en II van de middelenbegroting van dat begrotingsjaar.

4° *Gewaarborgde schuld* : het geheel van

- de financierings- en indekkingsverrichtingen van publiekrechtelijke rechtspersonen opgericht bij of krachtens een wet of decreet die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, van de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zoals bedoeld in het artikel 10 respectievelijk artikel 13 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, van lagere overheden, van privé personen en van privaatrechtelijke rechtspersonen ;
- specifieke programma's of projecten van publiekrechtelijke rechtspersonen opgericht bij of krachtens een wet of decreet die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, van de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zoals bedoeld in het artikel 10 respectievelijk artikel 13 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, van lagere overheden en van privaatrechtelijke rechtspersonen, waarvan een gedeelte of het geheel van het uitstaand kapitaal of van de opbrengsten van een programma of project gewaarborgd wordt door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest.

De waarborgverlening zelf kan geschieden bij wijze van waarborgverklaring (uitdrukkelijk of specifiek) of via een contractuele verbintenis (bijvoorbeeld : de verbintenis om verliezen bij te passen). De indirecte schuld, op zich ook gewaarborgd, wordt in dit decreet apart gedefinieerd en bijgevolg hier niet opgenomen.

- 5° *Schuld in vreemde munten* : schuld uitgegeven in andere munt dan de euro, zoals US dollar en Japanse yen.
- 6° *Renterisico* is de onzekerheid betreffende de toekomstige kostprijs van een schuldportefeuille of de toekomstige opbrengst van een belegging ; de kostprijs is afhankelijk van de schommelingen die kunnen optreden in de rentevoeten die van toepassing zullen zijn op bestaande en toekomstige financieringen. Zo heerst onzekerheid omtrent de rentevoet van een 5-jarige lening gebaseerd op de 6-maands EURIBOR. Om de 6 maanden dient deze rentevoet vastgesteld te worden. Als men de eerste rentevoetvaststelling als zeker beschouwt, houdt deze lening onzekerheden in omtrent de toepasselijke rentevoet. Eenzelfde onzekerheid (of risico) bestaat bij een lening tegen vaste rente (bv. 5-jarige OLO als referte) die op eindvervaldag komt ; er heerst immers onzekerheid omtrent de rentevoet waartegen de herfinancieringslening zal kunnen aangegaan worden.
- 7° *Wisselkoersrisico* is de onzekerheid betreffende de waarde-evolutie, uitgedrukt in euro, van een schuldportefeuille of een belegging in vreemde munten ; deze evolutie is afhankelijk van de fluctuaties die kunnen optreden in de wisselkoersen.
- 8° *Indekkingsproducten* worden in dit decreet begrepen als financiële producten of contracten, die conform de algemene doelstellingen van dit decreet zoals bepaald in hoofdstuk II, erop gericht zijn zich in te dekken tegen renten/of wisselkoersrisico's.

Hieronder zijn bijvoorbeeld begrepen :

renteswaps (waarbij vlottende rente geruild wordt tegen vaste rente of omgekeerd) ;

currency swaps (waarbij de geldstromen in een bepaalde munt geruild wordt tegen een geldstroom in een andere munt) ;

cross currency swap : dit is de combinatie van beide voorgaande ;

forward rate agreements en futures waarbij men momenteel reeds het niveau van een in de toekomst van toepassing zijnde rentevoet vastlegt ;

opties : verzekeringsinstrumenten tegen renten/of wisselkoersfluctuaties.

Belangrijk is dat deze producten een onderliggende financiering hebben indien zij gebruikt worden als indekking (hedging), wat – voor de toepassing van dit decreet – bij trading niet het geval is.

- 9° *Optionele constructies* : indekkingsverrichtingen waarbij de verkoper aan de koper het recht geeft om een overeengekomen kwantiteit van een financieel instrument te kopen of te verkopen tegen een overeengekomen uitoefenprijs tot of op een overeengekomen datum in de toekomst, worden in dit decreet optionele constructies genoemd. Het is hierbij irrelevant of de koper hiervoor al dan niet een premie betaalt. De te betalen premie kan immers perfect verwerkt zitten in de globale financiële constructie of volledig gecompenseerd worden met te ontvangen premies.
- 10° *Speculatieve activiteiten* zijn te begrijpen als : activiteiten die niet in overeenstemming zijn met de doelstellingen bepaald in artikel 4 van dit decreet.

Hieronder vallen eveneens tradingactiviteiten, zijnde activiteiten waarbij financiële producten en/of contracten worden verhandeld met winstbejag als enig doel, en zonder enige onderliggende financiering.

Hieronder is bijvoorbeeld begrepen : het kopen van een rente-future enkel met de bedoeling deze nadien duurder te verkopen. Hierbij is het duidelijk dat dit niet geschiedt om een onderliggende financiering of de rentevoet in te dekken, maar zuiver om winst te maken.

- 11° *Kastoestand* : de som van de dagelijkse saldi van alle zichtrekeningen op naam van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, onverminderd het bepaalde in artikel 3.

In zoverre deze som positief is spreekt men van een kasoverschot ; is deze som negatief, dan is er sprake van een kastekort.

- 12° *Rentelasten* worden begrepen in dit decreet als de netto financiële lasten met inbegrip van de kosten en de baten met betrekking tot de kas-toestand en met betrekking tot indekkingsproducten. Indien inderdaad een afweging dient te geschieden tussen minimaal risico en minimale rentelast, dan dient dit begrip begrepen te worden als all-in kost, inclusief alle kosten (maar na aftrek van de baten) verbonden aan producten die dit risico wensen in te dekken.

Voor de definiëring van de netto financiële lasten dient ook rekening gehouden te worden met de opbrengsten uit het autonome kasbeheer.

- 13° *Effectisering* : de techniek waarbij de houder van de schuldvordering over de mogelijkheid beschikt om deze aan derden al dan niet onder de vorm van effecten over te dragen. Effectisering kan gebruikt worden als financieringstechniek of als herfinancieringstechniek.

In het eerste geval worden financiële middelen aangetrokken door zelf effecten uit te geven i.p.v. zich te wenden tot de traditionele bankkredieten.

In het tweede geval wordt effectisering toegepast als techniek door kredietinstellingen waarbij leningen omgezet worden in verhandelbare effecten.

- 14° *Bijzondere financiële transacties* : transacties uitsluitend of in onderlinge combinatie aangegaan door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, door publiekrechtelijke rechtspersonen opgericht bij of krachtens een wet of decreet en die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, door de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en door de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zoals bedoeld in het artikel 10 respectievelijk artikel 13 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, door lagere overheden en door privaatrechtelijke rechtspersonen. De transacties worden opgezet als voordeliger alternatief voor een lening of als verruiming van de algemene middelen van de begroting. Projecten of constructies opgezet in het kader van publiek-private samenwerking en waarvan de lasten vol-

ledig ten laste komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap of gewaarborgd worden door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest komen hier niet in aanmerking.

In de huidige financiële markten bestaan er veel meer producten (zoals bijvoorbeeld lease in – lease out, Cross border lease, ...) dan “traditionele” leningen, die als alternatieve financiering kunnen gebruikt worden. Ook de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest hebben de afgelopen jaren gebruik gemaakt van deze technieken. Omdat dit als een alternatief van “traditionele” leningen beschouwd wordt, worden ook deze transacties opgenomen en gereguleerd in dit decreet.

Artikel 3

De Vlaamse regering kan rekeningen aanduiden die, voor het voeren van het kasbeheer, supplementair bijgevoegd of onttrokken worden aan de kas-toestand zoals beschreven in artikel 2, 11°. In de praktijk zouden immers een aantal rekeningen, die niet op naam van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap staan, beheerd kunnen worden door de administratie, of zouden een aantal rekeningen, die op naam van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap staan, niet beheerd kunnen worden door de administratie.

HOOFDSTUK II

Doelstellingen en beperkingen

Artikel 4

Dit artikel vormt het kader waarbinnen de Vlaamse regering haar kas-, schuld- en waarborgbeheer dient te beheren.

- a) Voor het *beleggingsbeheer* dient te worden gestreefd naar een maximale rentevoet en een minimaal renterisico ; het beleggingsbeheer moet optimaal transparant en controleerbaar zijn, en er moet voldoende concurrentie zijn, waarmee niet wordt bedoeld dat telkens een raadpleging moet gebeuren volgens de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten. De beleggingen tot

8 dagen moeten contractueel bij de kassier worden geplaatst. De beleggingen vanaf 8 dagen worden geplaatst tegen de beste voorwaarden bij de financiële instellingen die als preferentieel bankier maar op niet-exclusieve basis hiertoe werden aangesteld via een bankierscontract.

Het is niet de bedoeling om een maximaal absoluut rendement te behalen, want in dit geval zou onnodig kunnen worden geleend om nadien dit bedrag te beleggen en zo het beleggingsrendement te behalen. Iedere belegging moet bovendien worden geëvalueerd in de context van de credit- en debetrente die door de kassier wordt gegeven op de zichtrekening. De auditor moet het verloop van iedere beleggingstransactie kunnen reconstrueren en nazien dat de doelstellingen werden nageleefd.

- b) Voor het *schuldbeheer* dient te worden gestreefd naar minimale rentelasten en minimaal renterisico ; de rentelasten worden intertemporeel gespreid om te vermijden dat toekomstige begrotingen (lees ook : generaties) belast zouden worden ten gevolge van risicovolle posities die zouden zijn ingenomen om rentelasten te drukken op korte termijn ; de concurrentie moet voldoende zijn waarmee evenwel niet wordt bedoeld dat bij elke financiële verrichting een raadpleging dient te gebeuren overeenkomstig de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten.

De Vlaamse regering zal er ook op toezien de meest voordelige voorwaarden te kiezen bij de toewijzing.

Tevens zullen in functie van het gevolgde risico-patroon financiële verrichtingen uitgevoerd worden tegen voorwaarden die moeten overeenstemmen met de marktvoorwaarden. Voor deze vergelijking dient rekening te worden gehouden met de looptijd en het type product.

De financieringsbehoeften worden op de meest efficiënte wijze georganiseerd ; aldus dienen debudgetteringen (te begrijpen als : financieringsmechanismen waarvan een deel of het geheel van de lasten de begroting van de Vlaamse Gemeenschap bezwaren, direct of indirect – bijvoorbeeld via begrotingsfondsen of via dotaties – en waarbij de onderliggende vordering niet wordt opgenomen in de uitstaande directe of indirecte schuld ; zo kunnen bedoeld worden : huurkoop-operaties, financieringsoperaties door

speciaal hiertoe opgerichte organen) strikt ingeperkt te worden gezien de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest haar schuldbeheer wenst te optimaliseren, het geen alleen kan door alle schulden te centraliseren binnen de directe schuld. Evenwel kunnen debudgetteringen nog opgezet worden voor zover kan aangetoond worden dat zij efficiënter zijn dan een rechtstreekse financiering. De efficiëntie dient op basis van objectieve (micro- en macro-economische) criteria aangetoond en in financiële termen uitgedrukt te worden.

Het schuldbeheer moet optimaal transparant en controleerbaar zijn.

- c) Voor het *waarborgbeheer* moet zuinig worden omgegaan met het verlenen van de waarborgen om de verplichtingen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest beheersbaar te houden. Het waarborgbeheer moet optimaal transparant en controleerbaar zijn.
- d) Voor de *bijzondere financiële transacties* moet gestreefd worden naar maximaal rendement en minimale risico's. De bijzondere financiële transacties moeten optimaal transparant en controleerbaar zijn.

Om de hoger opgesomde doelstellingen van het kas-, schuld- en waarborgbeheer te realiseren moet de Vlaamse regering zich houden aan een aantal beperkingen, met name :

- het verrichten van speculatieve activiteiten is verboden ; winstmaximalisatie behoort immers niet tot de inherente taak van een overheid ;
- schuld in vreemde munten kan enkel aangegaan worden als deze van bij de opname volledig ingedekt is (bvb. via de techniek van de cross currency swap). Bedoeling is dat geen enkel wisselkoersrisico de begroting van de Vlaamse Gemeenschap in de toekomst zou kunnen belasten (zowel wat betreft rente als kapitaal).

Wanneer de publiekrechtelijke rechtspersonen, de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen en de ondergeschikte besturen schulden aangaan die gewaarborgd worden door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, zijn ze eveneens verplicht om de concurrentie-

regels te respecteren en om te streven naar optimale financiële voorwaarden.

HOOFDSTUK III

Operationele normen

Artikel 5

Bij het aantreden van de huidige Vlaamse regering in juli 1999 bedroeg de directe en indirecte schuld samen 6,6 miljard euro. In het regeerakkoord werd vooropgesteld om deze schuld tegen het einde van de legislatuur in 2004 te halveren. Deze doelstelling zal ook effectief worden bereikt.

Tot zolang de directe schuldgraad, d.i. de verhouding van de stand van de directe schuld op 1 januari van een bepaald jaar tegenover het totaal van titel I en II van de initiële middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor dat jaar, hoger is dan 15%, kan het schuldbeheer via een decretale bepaling onderworpen worden aan operationele normen.

Om deze normen tijdig en éénvoudig te kunnen vastleggen worden de situatie per 1 januari en de ontvangsten van de initiële middelenbegroting als parameters gebruikt.

Indien het bv. om begrotingstechnische redenen of omwille van marktomstandigheden nodig of nuttig zou zijn, kan het Vlaams Parlement bijkomende normen opleggen voor het schuldbeheer en ook normen opleggen voor het kasbeheer en het waarborgbeheer.

HOOFDSTUK IV

Waarborgverlening

Artikel 6

§ 1. De waarborgverlening door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest is onderworpen aan de hierna volgende regels van § 2 tot en met § 5.

§ 2. Het is evident dat geen waarborgen worden toegestaan wanneer het onderliggend actief niet meer te gelde kan gemaakt worden. Daarom zal de

looptijd van een waarborg nooit de economische levensduur van het onderliggend actief of project overschrijden.

§ 3. Binnen een decretale machtiging is het verlenen van een waarborg aan financieringsverrichtingen en indekkingsproducten alleen mogelijk indien kan aangetoond worden dat hierdoor betere contractuele voorwaarden kunnen bekomen worden.

Indekkingsproducten kunnen bovendien slechts gewaarborgd worden voor zover zij een onderliggende financiering hebben of kan aangetoond worden dat zij dadelijk gekoppeld worden aan een onderliggende financiering die binnen het jaar wordt opgenomen. Met “onderliggende financiering” wordt bedoeld de financiering die een bepaald risico (bvb. een renterisico) in zich kan hebben en waarvoor een dekking kan aangegaan worden. Hierbij wordt de term “onderliggende financiering” gebruikt en niet de term “onderliggende verbintenis”. Dit omdat de term “verbintenis” te ruim is, aangezien dit begrip kan slaan op elke soort van verbintenis die kan aangegaan worden, ook buiten de financiële sfeer; het is niet de bedoeling van dit decreet dit te reglementeren.

Bovendien kunnen in ditzelfde kader optionele constructies ter dekking van het renterisico gewaarborgd worden voor zover zij opgezet worden met het oog op een risicoverlagend effect.

Financieringen in vreemde munten kunnen enkel gewaarborgd worden als deze van bij de opname volledig ingedekt zijn en in relatieve termen goedkoper uitkomen dan financieringen in euro.

Hiermee wil men voorkomen dat de Vlaamse Gemeenschap expliciet borg staat voor allerlei wisselkoersrisico's die het gevolg zijn van financieringen in vreemde munt door publiekrechtelijke rechtspersonen die onder haar ressorteren of door lagere overheden. Anderzijds laat men toch toe dat goedkopere gestructureerde kredieten worden aangegaan.

Anderzijds is de term “verbintenis” te ruim, aangezien dit begrip kan slaan op elke soort verbintenis die kan aangegaan worden, ook buiten de financiële sfeer, het is niet de bedoeling van dit decreet dit te reglementeren.

§ 4. In het geval een waarborg wordt verleend dient expliciet een maximum waarborgbedrag of een maximum waarborgpercentage bepaald te worden. Tevens dient contractueel voorzien te worden dat, bij uitwinning, deze waarborg enkel het

uitstaand verlies betreft nadat alle zakelijke en persoonlijke zekerheden bij de gewaarborgde debiteur zijn uitgewonnen. De waarborg dekt enkel de hoofdsom en de contractuele interesten van toepassing, vóór beëindiging van het contract. Onverminderd andere wettelijke, reglementaire en contractuele bepalingen wordt het niveau van de gewaarborgde interesten beperkt tot de interesten, berekend op basis van de koers van de lineaire obligaties, uitgegeven door de Belgische Staat met een duurtijd gelijk aan de looptijd van het krediet en vastgesteld op de dag van de kredietverlening. Verwijlintresten, vergoedingen voor wederbelegging en alle andere kosten toegepast bij de opeisbaarheid van het krediet kunnen bijgevolg niet gewaarborgd worden.

Het decreet voorziet ook in een interpolatieformule wanneer geen OLO quotatie beschikbaar is.

§ 5. Gezien de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest zelf geen speculatieve verrichtingen kunnen doen (artikel 4), spreekt het voor zich dat zij ook dergelijke verrichtingen niet kunnen waarborgen.

§ 6. De Vlaamse regering moet een voorafgaande goedkeuring geven aan iedere waarborg en kan eventueel bijkomende regels opleggen.

Artikel 7

Net zoals bij leningen van de directe en indirecte schuld, kan het aangewezen zijn om bij gewaarborgde leningen over te gaan tot vervroegde terugbetaling en herfinancieringen teneinde een betere nominale rente te bekomen. Vervroegde aflossingen en herfinancieringen moeten bijgevolg mogelijk gemaakt worden zonder dat de herfinancieringslening haar waarborgstatuut verliest.

Ingeval de oorspronkelijke lening enkel geheerdegocieerd wordt, loopt de waarborg van rechtswege over.

Ingeval een nieuwe lening wordt afgesloten ter herfinanciering van de oorspronkelijk gewaarborgde lening, dan is terug een formele waarborgverlening vereist. Er kan dan immers een andere tegenpartij in het geding zijn.

In beide gevallen gelden een aantal beperkingen die aansluiten bij artikel 6.

Er dient op gelet te worden dat de looptijd van de herfinancieringslening de resterende looptijd van de initiële lening niet overschrijdt en dat het geherfinancierde bedrag het nog uitstaand bedrag van de initiële lening niet overschrijdt.

Artikel 8

Door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest of door een door hen aangewezen entiteit kan een waarborg verleend worden aan leningen. Het verlenen van de waarborg is echter gekoppeld aan het betalen van een bijdrage door de ontlener, als vergoeding voor het garantierisico dat het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap op zich neemt bij de toekenning van een waarborg. Geen bijdrage is verschuldigd voor de waarborg gehecht aan indekkingsproducten.

Dit artikel heeft als doelstelling een algemene verplichting op te leggen om bij het verlenen van de waarborg aan financieringsverrichtingen een bijdrage te laten betalen en bepaalt tevens de hogrootheid van deze bijdrage. Aangezien dit artikel het betalen van een bijdrage voor het bekomen van de waarborg van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest op een algemene wijze regelt, is zij niet van toepassing op waarborgen die verleend worden in het kader van een specifieke reglementering.

Zo werd reeds een afwijkende bijdrage geregeld voor de waarborg verleend in uitvoering van de wetten van 17 juli 1959 en 30 december 1970 inzake de economische expansie ; in uitvoering van het besluit van de Vlaamse Executieve van 20 maart 1991 voor het bouwen, kopen of verbouwen van middelgrote woningen ; in uitvoering van het besluit van de Vlaamse regering van 11 januari 1995 houdende de voorwaarden betreffende sociale leningen met gewestwaarborg voor het bouwen, kopen of verbouwen van woningen (gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 17 juni 1997).

Bij herfinanciering van bestaande gewaarborgde leningen wordt voorzien dat er geen additionele bijdrage wordt gevraagd. Dit is logisch gezien de looptijd van de herfinancieringslening de resterende looptijd van de initiële lening niet kan overschrijden.

De grootte van de bijdrage wordt bepaald door de volgende factoren : het initieel gewaarborgd bedrag, de looptijd van de lening en het uitstaand gewaarborgd bedrag per jaar.

Door sneller kapitaal af te lossen zal de waarborgbijdrage verkleinen, immers door sneller kapitaal af te lossen zal het uitstaand gewaarborgd bedrag sneller verlagen en zal dus de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest in geval van uitwinning minder dienen te betalen. Leningen waarbij het volledige kapitaal op de eindvervaldag wordt terugbetaald zullen een hogere waarborgpremie dienen te betalen.

Artikel 9

De waarborgbijdragen zullen gestort worden in de algemene middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Eventuele uitwinningen zullen betaald worden vanuit de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 10

In geval dat de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest als waarborgsteller gehouden is om tussen te komen in de uitbetaling van een waarborg, zal zij zich tegenover de gewaarborgde debiteur als schuldeiser opstellen en proberen om het uitgewonnen bedrag terug te vorderen. Dit bedrag wordt verhoogd met de verwijlntresten die aan de wettelijke rentevoet berekend worden vanaf de datum van uitbetaling van de waarborg. Opgemerkt moet worden dat niet in alle gevallen een terugvordering mogelijk zal zijn. Indien bijvoorbeeld bij falen blijkt dat alleen de schulden van de bevoorrechte schuldeisers kunnen worden vereffend, zal de terugvordering in het kader van de gewestwaarborg zonder voorwerp blijven.

HOOFDSTUK V

Gecentraliseerd beheer

Artikel 11

Het kas -, schuld – en waarborgdecreet van 16 december 1997 stelde in artikel 9 en 10 de centralisatie van het thesauriebeheer en van de lastgeving voor financieringen verplicht voor de Vlaamse openbare instellingen. Het principe van de centralisatie is overgenomen in artikel 24 en 25 van het

Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 voor de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en voor de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen.

Tot de Vlaamse openbare instellingen omgevormd zijn tot agentschap blijven ze onderworpen aan de bestaande regelgeving, overeenkomstig de overgangsregeling van artikel 38 van het Kaderdecreet.

Bijgevolg moeten de overeenkomstige bepalingen niet meer worden opgenomen in dit nieuwe decreet inzake het kas -, schuld – en waarborgbeheer.

In het verlengde van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, kan aan de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en aan de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen, een verplichte winkelnering worden opgelegd voor het aangaan van schuld. Bij een Besluit van de Vlaamse regering worden de agentschappen aangewezen waarvoor deze winkelnering verplicht wordt. Als criterium voor deze verplichting kan gelden dat de begroting van deze agentschappen volgens de criteria van de economische classificatie ESR 95 geconsolideerd wordt met de begroting van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest.

Hiermee kan de Vlaamse regering twee doelstellingen realiseren. Enerzijds kan zij beter de hand houden aan de conformiteit met supra-nationaal opgelegde normering (cfr. Maastricht criteria). Anderzijds kan zij – waar en voor zover nodig – de expertise rond schuldbeheer centraliseren bij één entiteit (dit naar analogie met het centraal thesauriebeheer – zie supra).

In de concrete uitvoering zullen volgende processtappen worden doorlopen :

- 1° Het agentschap bekomt vooraf een decretale machtiging voor het aangaan van de bedoelde transacties en voorziet op haar begroting de nodige kredieten voor de financiële lasten van deze transacties ;
- 2° Het agentschap meldt haar financieringsbehoeften aan het Vlaams ministerie bevoegd voor financiën en begroting ;
- 3° Het Vlaams ministerie bevoegd voor financiën en begroting raadpleegt de financiële markt en sluit de transacties af ;

4° Zodra de transacties afgesloten zijn worden ze opgenomen en gerapporteerd in de directe schuld (artikel 2, 1°) ;

5° Het Vlaams ministerie bevoegd voor financiën en begroting verzorgt de financiële dienst van deze transacties en wordt hiervoor geprovisioneerd uit de begroting van het betrokken agentschap. Vooraf zal aan de financiële verplichtingen worden voldaan via financiële rekeningen en orderekeningen die ten belope van de verplichtingen een debetsaldo mogen hebben. Het voordeel hiervan is dat ten aanzien van de banken soepel maar vooral tijdig kan worden betaald, terwijl de latere aanzuivering slechts een interne en boekhoudkundige afwikkeling inhoudt.

HOOFDSTUK VI

Bijzondere financiële transacties

Artikel 12

Zoals bij de inleiding gesteld verdient het aanbeveling de resolutie van het Vlaams Parlement van 31 maart 1999 houdende een besluitvormingsscenario voor bijzondere financiële transacties die worden aangegaan door Vlaamse overheidsdiensten en -instellingen in het kader van de herziening van het decreet van 16 december 1997 houdende bepaling inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap te integreren in dit decreet en voor dit soort transacties te voorzien in een reglementaire basis terzake.

De resolutie van 23 mei 2001 betreffende de evaluatie van het decreet van 16 december 1997 houdende bepaling inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap bevat ter herinnering volgende aanbeveling :

“1° ...

c) er dient te worden onderzocht in welke mate het decreet kan worden uitgebreid met de aanbevelingen van het Vlaams Parlement vervat in de resolutie van 31 maart 1999 houdende het besluitvormingsscenario voor bijzondere financiële transacties die worden aangegaan door Vlaamse overheidsdiensten en -instellingen, in het bijzonder aanbevelingen 1°, 10° en 12°, alsook in welke mate een aantal bepalingen van

het decreet van toepassing kunnen worden gemaakt op deze transacties.”.

Daar waar in artikel 2 de definitie van dergelijke transacties wordt weergegeven hebben de artikelen 12 tot en met 14 een reglementair karakter en stellen zij voorwaarden m.b.t. dit soort transacties.

Aldus zijn bijzondere financiële transacties alleen aanvaardbaar als zij vooraf uitdrukkelijk door de decreetgever worden toegestaan. De machtiging moet worden opgenomen in het corpus van het decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap van het betrokken begrotingsjaar.

Deze bepaling heeft de bedoeling om aan het Vlaams Parlement reeds vooraf de nodige informatie te verstrekken omtrent het voorwerp en de aard van de transactie en louter indicatief een inschatting te geven van het tijdsvenster van de realisatie van de transactie en van de verwachte netto-opbrengsten.

Artikel 13

Gezien de aard van de operaties is het zinvol en noodzakelijk dat vooraf ernstig de risico's en de potentiële kosten en opbrengsten maximaal in kaart worden gebracht.

Een volledig sluitende kostenberekening vooraf, die zich nadien ook voor 100 % realiseert, is uitgesloten gezien deze operaties worden afgesloten in een wijzigende marktomgeving en derhalve met wijzigende parameters. Pas bij het afsluiten van de transactie zijn in principe alle kosten en opbrengsten gekend. Vanuit praktische overwegingen blijft de decretale machtiging onverkort gelden wanneer uit de kosten-batenanalyse zou blijken dat de netto-opbrengst minder dan 20 percent lager ligt dan de overeenkomstig artikel 12 gemaakte eerste en indicatieve inschatting.

Wanneer de afwijking meer is dan 20 %, moet een nieuwe decretale machtiging worden bekomen.

De Vlaamse regering informeert het Vlaams Parlement over het resultaat van de kosten-batenanalyse en van de risico-analyse, alsook over de definitieve resultaten van de bijzondere financiële transactie.

Artikel 14

Dit artikel laat toe op een relatief soepele wijze aan de totstandkoming van bijzondere financiële transacties bijkomende eisen te (laten) stellen door (aan) de Vlaamse regering.

Aldus zou men bijkomende eisen kunnen stellen m.b.t. de elementen die aan het parlement dienen voorgelegd en het tijdstip waarop, of m.b.t. welke soort transacties toegelaten zijn (bvb. enkel aan gaande vastgoed). Hoewel uit overwegingen van het beheer als een goed huisvader als evident te beschouwen, zou ook kunnen gestipuleerd worden dat financiële transacties, waarbij de risico's uitsluitend bij de overheid worden gelegd, niet toegelaten zijn. Ook de fiscale neutraliteit voor Belgische transacties zou een vereiste kunnen zijn

HOOFDSTUK VII

Effectisering

Artikel 15

Zoals reeds vermeld bij de vorige artikelen wordt er in Vlaanderen gestreefd naar een eenvormig en optimaal schuldbeheer.

De Vlaamse Gemeenschap treedt, wat het beheer van haar schuld betreft, best naar buiten als één geheel ; dit slaat op al haar geledingen en vormen : weze het centrale (regionale) bestuur of de Vlaamse openbare instellingen die onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest vallen en die voor hun financieringen (kunnen) genieten van haar waarborg.

Immers, enkel op deze wijze kan maximaal profijt gehaald worden uit de uitstekende “credit-rating” van Vlaanderen in zijn totaliteit.

Daarom is het noodzakelijk te allen prijze te vermijden dat Vlaanderen onder één of andere vorm naar buiten treedt tegen voorwaarden die veel duurder uitkomen dan deze die het Vlaamse centrale bestuur (lees ook : voor de directe schuld) kan bekomen.

Kwaliteitsbewaking is hier m.a.w. een “must”. Dit artikel streeft deze “quality control” na.

Het is bijgevolg dan ook belangrijk dat de prijszetting van Vlaamse schuldtitels die op de markt pu-

bliek worden aangeboden telkens op een consistente en gecontroleerde basis gebeurt.

Derhalve kunnen leningen van de directe, indirecte en/of gewaarborgde schuld slechts geëffectiseerd worden, mits de voorafgaande toestemming van de Vlaamse regering verkregen werd.

Om de controle van de prijszetting te garanderen dient deze bepaling expliciet opgenomen te worden in elke leningsovereenkomst van de directe, indirecte of gewaarborgde schuld.

HOOFDSTUK VIII

Interne audit

Artikel 16

Het toezicht op het kas-, schuld- en waarborgbeheer wordt uitgevoerd enerzijds door een interne controle en anderzijds door een externe controle (Rekenhof en Vlaams Parlement).

De externe controle is wettelijk geregeld in de wet van 29 oktober 1846 houdende de oprichting van het Rekenhof.

Dit decreet regelt de interne controle. De interne controle gebeurt niet exclusief door de interne audit. Volgens de “Committee of Sponsoring Organisations” is interne controle een proces gezamenlijk uitgevoerd door de Raad van Bestuur, het management en ander personeel van een entiteit, ontwikkeld om een redelijke zekerheid te bekomen betreffende het behalen van de objectieven inzake :

- de effectiviteit en efficiëntie van activiteiten ;
- de betrouwbaarheid van financiële rapportering ;
- de respectering van toepasselijke wetten en reglementeringen.

De interne audit vormt eigenlijk het sluitstuk van de interne controle.

De interne audit wordt georganiseerd en gereguleerd door de Vlaamse regering, overeenkomstig de criteria vastgesteld in dit decreet.

De interne audit onderzoekt of de doelstellingen en beperkingen van hoofdstuk II, de operationele

normen van hoofdstuk III, de criteria voor de waarborgverlening van hoofdstuk IV en de criteria voor de bijzondere financiële transacties van hoofdstuk VI, worden nageleefd.

In het bijzonder evalueert de interne auditor ook het systeem van interne controle en risicobeheersing.

De interne auditor voert zijn opdrachten uit overeenkomstig de standaarden van het “Institute of Internal Auditors”.

Artikel 17

Dit artikel geeft aan de interne auditor toegang tot alle informatiebronnen om zijn opdracht naar behoren te kunnen uitvoeren.

Artikel 18

Binnen drie maanden na het einde van het boekjaar, rapporteert de auditor aan de minister bevoegd voor financiën over de resultaten van zijn audit-opdracht.

Artikel 19

De Vlaamse regering kan, indien dat noodzakelijk mocht blijken, de auditor ertoe gelasten andere audittaken op zich te nemen dan deze die nu uitdrukkelijk met dit decreet worden bedoeld.

Artikel 20

Met het oog op een consistente en kwaliteitsvolle uitvoering van zijn opdracht zal de interne auditor nauw overleg moeten plegen met de algemene auditcel van de Vlaamse Gemeenschap.

HOOFDSTUK IX

Rapportering

Artikel 21

Dit artikel behoudt de strikte formalisering van de informatieplicht aan het Vlaams Parlement via de Vlaamse regering.

De Vlaamse minister bevoegd voor financiën stelt daartoe jaarlijks tegen 15 mei een rapport op voor het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering over het gevoerde beleid inzake kas- en schuldbeheer van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest.

Het beheer van de gewaarborgde schuld is een aangelegenheid van de betrokken instelling zelf, wordt gecontroleerd door de bevoegde gemachtigde van financiën en via deze laatste eventueel gerapporteerd op basis van bestaande regelgeving.

Het jaarlijks schuldrapport kan bij wijze van voorbeeld de volgende items behandelen :

- evolutie van de schuld over een langere termijn ;
- variatie van de schuld in het betrokken jaar ;
- gemiddelde looptijd en gemiddelde rentevoet van de uitstaande schuld ;
- consolidatie van de totale gewaarborgde schuld ;
- rapportering over het gebruik van afgeleide producten en hun globaal financieel resultaat ;
- korte beschrijving van de in het betrokken jaar eventueel aangegane bijzondere financiële transacties en van de impact van wijzigingen na de afsluiting van het contract ;

- resultaten van het korte termijn kasbeheer : opbrengst van de beleggingen ;
- afgesloten effectiseringen ;
- evolutie in de rating van de Vlaamse Gemeenschap ;
- rapportering over de uitvoering van operationele normen.

HOOFDSTUK X

Slotbepalingen

Artikel 22

Het decreet van 16 december 1997 houdende bepaling inzake het kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap voorzag in artikel 14 in de oprichting van het “Vlaams Egalisatie Rente Fonds” (VERF). Het betrof een parastatale categorie A, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut.

Dit fonds had als uitsluitend doel de jaarlijkse rentebetalingen m.b.t. de directe en indirecte schuld over de jaren heen te egaliseren. Hiervoor werd een reserve opgebouwd die als buffer kon dienen voor het geval de jaarlijkse rentelasten ingevolge een rente-opstoot uitstegen boven de beschikbare kredieten.

De tussenkomst van het fonds was uiteraard beperkt tot zijn beschikbare middelen.

Het fonds heeft vanaf 1997 zijn beschikbare middelen op een oordeelkundige wijze belegd zodat een optimum werd nagestreefd van liquiditeit, meerwaarden en minimaal risico op waardeverlies bij realisatie van de activa.

Het fonds heeft de intresten en opbrengsten, voortkomende uit de realisatie van meerwaarden gebruikt als middelen.

In een overeenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en het VERF werd de door het VERF aan te houden reserve bepaald in functie van een aantal parameters, waaronder de totale uitstaande schuld één der belangrijkste was. In functie van het niveau hiervan (stijging of daling) diende deze reserve respectievelijk aangedikt of afgebouwd te worden. Door de halvering van de uitstaande schuld sinds en vanaf het niveau van 1996 en door toepassing van de diverse andere parameters, werd deze contractuele bepaling voor het eerst van toepassing in de loop van het jaar 2002. Een aanzienlijk bedrag (22,594 miljoen euro) werd vanuit de reserve van het Fonds teruggestuisd naar de Vlaamse Gemeenschap zelf. Vanuit de prognoses van de schuldevolutie (verdere afbouw) kan verwacht worden dat deze trend de komende jaren zal aanhouden.

Het artikel 22 regelt de ontbinding van het Fonds. Overeenkomstig de begrotingsrechtelijke beginselen betreffende de bestemming van alle ontvangsten voor alle uitgaven, worden de middelen van het ontbonden Fonds gestort in de algemene middeledenbegroting.

Artikel 23

Uit hoofde van eenduidigheid en legistieke doorzichtigheid is het aangewezen het vorige schulddecreet van 16 december 1997 in zijn totaliteit te vervangen. Een opheffingsbepaling is dan ook nodig, met verwijzing evenwel naar artikel 38 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003. Dit artikel 38 bepaalt dat voor de bestaande diensten en instellingen alle bestaande regelingen van kracht blijven tot de regelgeving m.b.t. die diensten en instellingen geconformeerd is aan het Kaderdecreet.

Artikel 24

Dit artikel stelt de datum vast waarop het decreet in werking treedt.

Teneinde de middelen van het in artikel 22 ontbonden VERF nog te kunnen opnemen in de algemene middelen van de Vlaamse Gemeenschap van 2003, is het noodzakelijk dat het decreet in voege treedt op 31 december 2003.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Financiën en Begroting,
Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen
en Technologische Innovatie*

Dirk VAN MECHELEN

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer
van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening :

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK I

Inleiding en definities

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° Directe schuld : leningen, effecten, financiële derivaten of financiële leasing, hetzij uitgegeven of aangegaan door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest, ofwel contractueel overgenomen door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest uit de indirecte schuld, hetzij uitgegeven of aangegaan door publiekrechtelijke rechtspersonen opgericht bij of krachtens een wet of decreet en die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest en voor zover hun begroting wordt geconsolideerd volgens de criteria van de economische classificatie ESR95 met de begroting van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest ;
- 2° Indirecte schuld : schuld, andere dan deze bedoeld onder 1°, en waarvan de kapitaalsaflossingen en de rentelasten volledig of gedeeltelijk ten laste komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest, zonder evenwel rekening te houden met terugbetalingen door derden ; het Vlaamse aandeel in de schulden van het Amortisatiefonds voor de leningen der sociale huisvesting behoort eveneens tot de indirecte schuld ;
- 3° Directe schuldgraad : procentuele verhouding in jaar T van de stand van de directe schuld op 1 januari van jaar T tegenover het totaal van Titel I en II van de algemene ontvangsten, zoals bepaald in de initiële middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor jaar T ;
- 4° Waarborgen zijn :

- a) ofwel, de financierings- en indekkingsverrichtingen, met uitzondering van de indirecte schuld, van publiekrechtelijke rechtspersonen opgericht bij of krachtens een wet of decreet die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest en van lagere overheden, waarvan het geheel of een gedeelte van het uitstaande kapitaal gewaarborgd wordt door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest, hetzij door middel van een waarborgverklaring, hetzij door middel van een contractuele verbintenis ;
 - b) ofwel, de specifieke programma's of projecten van publiekrechtelijke rechtspersonen opgericht bij of krachtens een wet of decreet die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest en van lagere overheden, waarvan het geheel of een gedeelte van de opbrengsten of tekorten van deze specifieke programma's of projecten gewaarborgd wordt door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest, hetzij door middel van een waarborgverklaring, hetzij door middel van een contractuele verbintenis ;
 - c) ofwel, de financierings- en indekkingsverrichtingen van privé personen en privaatrechtelijke rechtspersonen, waarvan het geheel of een gedeelte van het uitstaande kapitaal gewaarborgd wordt door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest, hetzij door middel van een waarborgverklaring, hetzij door middel van een contractuele verbintenis ;
 - d) ofwel, de specifieke programma's of projecten van privaatrechtelijke rechtspersonen, waarvan het geheel of een gedeelte van de opbrengsten of tekorten van deze specifieke programma's of projecten gewaarborgd wordt door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest, hetzij door middel van een waarborgverklaring, hetzij door middel van een contractuele verbintenis ;
- 5° Schuld in vreemde munten : schuld uitgegeven in een andere munt dan de euro ;
- 6° Renterisico : de onzekerheid betreffende de toekomstige kostprijs van een schuld of de toekomstige opbrengst van een belegging, die zelf afhankelijk is van de fluctuaties die kunnen optreden in de rentevoeten die van toepassing zullen zijn op bestaande en toekomstige leningen en beleggingen ;
- 7° Wisselkoersrisico : de onzekerheid betreffende de waarde-evolutie, uitgedrukt in euro, van een schuld of een belegging in vreemde munten, die zelf afhankelijk is van de fluctuaties die kunnen optreden in de wisselkoersen ;
- 8° Indekkingsproducten : financiële producten of contracten die, conform de doelstellingen van het in dit decreet beschreven beheer, erop gericht zijn zich in te dekken tegen rente- en/of wisselkoersrisico's ;
- 9° Optionele constructies : indekkingsverrichtingen waarbij de verkoper aan de koper het recht geeft om een overeengekomen kwantiteit van een financieel product of contract te kopen of te verkopen tegen een overeengekomen uitoefenprijs tot of op een overeengekomen datum in de toekomst ;
- 10° Speculatieve activiteiten : activiteiten, die niet in overeenstemming zijn met de doelstellingen van dit decreet, alsook activiteiten waarbij financiële producten en/of contracten worden verhandeld en waarbij onverantwoorde risicoposities worden ingenomen in de hoop winst of meerwaarde te boeken ;
- 11° Kastoestand : som van de saldi van alle zichtrekeningen op naam van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, onverminderd het bepaalde in artikel 3 ;
- 12° Rentelasten : netto financiële lasten met inbegrip van de kosten en baten met betrekking tot de kastoestand en met betrekking tot indekkingsproducten ;
- 13° Effectisering : de techniek waarbij de houder van de schuldvordering over de mogelijkheid beschikt om deze aan derden al dan niet onder de vorm van effecten over te dragen ;
- 14° Bijzondere financiële transacties : transacties aangaan :
- a) ofwel door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest ;

- b) ofwel door publiekrechtelijke rechtspersonen opgericht bij of krachtens een wet of decreet en die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest ;
- c) ofwel door lagere overheden ;
- d) ofwel door privaatrechtelijke rechtspersonen ;
- e) ofwel door een combinatie van a,b, c en d hiervoor,

en opgezet :

- a) hetzij als een voordeliger alternatief voor een lening ;
- b) hetzij als verruiming van de middelen van de hoger vermelde entiteiten ;

en waarvan de lasten volledig of gedeeltelijk ten laste komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest, of gewaarborgd worden door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest.

Artikel 3

De Vlaamse regering wordt ertoe gemachtigd, voor de bepaling van het begrip kastoestand zoals beschreven onder artikel 2, 11°, rekeningen aan te duiden die aan de aldaar bedoelde som onttrokken worden. Hierbij geldt als criterium dat de rekeningen waarop uitsluitend derden-gelden worden beheerd, dienen onttrokken te worden.

HOOFDSTUK II

Doelstellingen en beperkingen

Artikel 4

§ 1. De Vlaamse regering dient de hiernavolgende doelstellingen in acht te nemen :

1° voor wat het beleggingsbeheer betreft :

- streven naar een maximale rentevoet en een minimaal renterisico, rekening houdende met de contractuele voorwaarden op de financiële rekening bij de kassier ;
- laten spelen van de concurrentie en streven naar optimale financiële voorwaarden ;
- streven naar een optimale transparantie en controleerbaarheid ;

2° voor wat het schuldbeheer betreft :

- streven naar minimale rentelasten en minimaal renterisico ;
- laten spelen van de concurrentie en streven naar optimale financiële voorwaarden ;
- intertemporele spreiding van de rentelasten via een adequate risicospreiding ;
- organisatie van de financieringsbehoeften op de meest efficiënte wijze ;

- streven naar een optimale transparantie en controleerbaarheid ;

3° voor wat het waarborgbeheer betreft :

- zuinig omgaan met het verlenen van waarborgen om de verplichtingen beheersbaar te houden ;
- streven naar een optimale transparantie en controleerbaarheid ;

4° voor wat de bijzondere financiële transacties betreft :

- streven naar een maximaal rendement en minimale risico's ;
- streven naar een optimale transparantie en controleerbaarheid.

§ 2. Voor het bereiken van de doelstellingen van § 1 is elke vorm van speculatieve activiteiten verboden. Bij het aangaan van schuld of beleggingen in vreemde munten moeten deze vanaf de opname volledig ingedekt worden tegen het wisselkoersrisico.

§ 3. De publiekrechtelijke rechtspersonen en de ondergeschikte besturen wiens schuld gewaarborgd wordt door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest, zijn eveneens verplicht om de concurrentie te laten spelen en te streven naar optimale financiële voorwaarden.

HOOFDSTUK III

Operationele normen

Artikel 5

Zolang de directe schuldgraad zoals bepaald in artikel 2, 3°, groter is dan 15 %, zal het schuldbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en van het Vlaams Gewest onderworpen zijn aan operationele normen die, conform de doelstellingen en beperkingen van artikel 4, door het Vlaams Parlement worden vastgelegd. De Vlaamse regering kan ook bijkomende normen opleggen inzake het beleggingsbeheer en het waarborgbeheer.

Van deze normen kan in voorkomend geval door de Vlaamse regering worden afgeweken bij een gemotiveerde beslissing, die onmiddellijk aan het Vlaams Parlement wordt medegedeeld.

HOOFDSTUK IV

Waarborgverlening

Artikel 6

§ 1. De Vlaamse regering dient voor wat betreft de waarborgverlening door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest de bepalingen van § 2 tot en met § 5 na te leven.

§ 2. De looptijd van een waarborg mag nooit de economische levensduur van het onderliggend actief of project overschrijden.

§ 3. Enkel binnen een bestaande decretale machtiging is het verlenen van een waarborg aan financieringsverrichtingen, indekkingsproducten en specifieke programma's of projecten mogelijk. Deze indekkingspro-

ducten kunnen slechts gewaarborgd worden voor zover zij een onderliggende financiering hebben of als aangetoond kan worden dat zij dadelijk gekoppeld worden aan een onderliggende financiering die binnen het jaar wordt opgenomen. Optionele constructies ter indekking van het renterisico kunnen slechts gewaarborgd worden voor zover zij opgezet worden met het oog op een risicoverlagend effect. Financieringen in vreemde munten kunnen enkel gewaarborgd worden als deze vanaf de opname volledig ingedekt zijn.

§ 4. Als een waarborg wordt verleend aan financieringsverrichtingen of aan indekkingsproducten dient expliciet in het waarborgbesluit een maximum waarborgbedrag of een maximum waarborgpercentage bepaald te worden. Tevens dient contractueel bepaald te worden dat, bij uitwinning, deze waarborg enkel het uitstaande verlies betreft nadat alle zakelijke en persoonlijke zekerheden bij de gewaarborgde debiteur zijn uitgewonnen. De waarborg dekt enkel de hoofdsom en de contractuele interesten van toepassing, voor beëindiging van het contract. Onverminderd andere wettelijke, reglementaire en contractuele bepalingen wordt het niveau van de gewaarborgde interesten beperkt tot de interesten, berekend op basis van de interpolatie van de koers van de lineaire obligaties, uitgegeven door de Belgische Staat met een duurtijd gelijk aan de looptijd van het krediet en vastgesteld op de dag van de kredietverlening.

Indien geen lineaire obligatie aanwezig is met dezelfde looptijd als de gewaarborgde lening, zal de rentevoet berekend worden volgens de volgende interpolatie :

$R_x = R_1 + \{(R_2 - R_1) / (D_2 - D_1) \times (D_x - D_1)\}$, waarbij

R_1 = rentevoet van de eerste lineaire obligatie met een looptijd kleiner dan de looptijd van de gewaarborgde lening ;

R_2 = rentevoet van de eerste lineaire obligatie met een looptijd groter dan de looptijd van de gewaarborgde lening ;

D_x = aantal dagen tussen de begindatum en de einddatum van de gewaarborgde lening ;

D_1 = aantal dagen tussen de begindatum van de gewaarborgde lening en de einddatum van de eerste lineaire obligatie met een looptijd kleiner dan de looptijd van de gewaarborgde lening ;

D_2 = aantal dagen tussen de begindatum van de gewaarborgde lening en de einddatum van de eerste lineaire obligatie met een looptijd groter dan de looptijd van de gewaarborgde lening.

§ 5. Speculatieve activiteiten kunnen niet gewaarborgd worden.

§ 6. De waarborgverkrijging is hierbij steeds afhankelijk van een voorafgaande goedkeuring door de Vlaamse regering. De Vlaamse regering stelt desgevallend bijkomende regels vast volgens dewelke de waarborg wordt verleend.

Artikel 7

Indien leningen met waarborg van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest vervroegd terugbetaald worden en geherfinancierd worden, kan de Vlaamse regering eventueel een nieuwe waarborg hechten aan de herfinancieringslening.

Indien over leningen met waarborg van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest onderhandeld wordt met een betere nominale rentevoet tot gevolg, blijft de bestaande waarborg behouden.

In geen van beide gevallen mag de initiële looptijd van de gewaarborgde lening en het uitstaande gewaarborgde bedrag overschreden worden. Bovendien mag geen afbreuk gedaan worden aan de bepalingen van artikel 6.

Artikel 8

De toekenning van de waarborg van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest of van een door de Vlaamse regering aangewezen publiekrechtelijke rechtspersoon aan een rechtspersoon of een natuurlijk persoon voor door hen aangepane leningen, is afhankelijk van het betalen van een bijdrage. Geen bijdrage is verschuldigd voor de waarborg gehecht aan indekkingsproducten.

Deze bijdrage is verschuldigd door de ontlener binnen twintig dagen na opname van de eerste schijf van het krediet, en is in geen geval terugbetaalbaar.

Bij herfinanciering zoals bedoeld in artikel 7 is geen additionele bijdrage verschuldigd.

Dit artikel geldt niet indien een specifieke regeling bij decreet, bij wet of bij reglementaire bepaling is vastgesteld.

Deze bijdrage wordt berekend volgens volgende formule :

$$\text{Bijdrage} = (0,225\% \times \text{IB}) + \left(\sum_{i=0}^n 0,05\% \times \text{UB}_i \right)$$

Met IB = Initieel gewaarborgd bedrag ;

UB_i = Uitstaand gewaarborgd bedrag in jaar i na aflossing van jaar i ;

n = aantal jaar dat de lening loopt.

Artikel 9

De bijdragen, zoals bepaald in artikel 8, zullen gestort worden in de algemene middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest.

Eventuele uitwinningen zullen betaald worden vanuit de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest.

Artikel 10

Onverminderd andere wettelijke, reglementaire en contractuele bepalingen zal, in geval van uitwinning van een waarborg, de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest de uitgewonnen waarborg en desgevallend verhoogd met de verwijlintresten terugvorderen bij de gewaarborgde debiteur. De verwijlintresten worden met terugwerkende kracht berekend aan de wettelijke rentevoet vanaf de datum van de uitbetaling van de waarborg.

HOOFDSTUK V

Gecentraliseerd beheer

Artikel 11

§ 1. De publiekrechtelijke rechtspersonen, opgericht bij of krachtens een wet of een decreet en die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest, kunnen verplicht worden hun financiële rekeningen te hebben en hun beleggingen onder te brengen bij een door de Vlaamse regering aan te wijzen kredietinstelling.

§ 2. De Vlaamse regering regelt de modaliteiten van § 1.

§ 3. De middelen die vanuit de begroting van de Vlaamse Gemeenschap aan de publiekrechtelijke rechtspersonen toegekend worden, mogen gestort worden via rekeningen die hiertoe door de Vlaamse Gemeenschap bij haar financiële instelling en op haar naam geopend worden.

Artikel 12

§ 1. Wanneer de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest door de Vlaamse regering worden aangesteld als lasthebber voor de leningen van een publiekrechtelijke rechtspersoon, opgericht bij of krachtens een wet of decreet en die ressorteert onder de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest, dan treedt de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest op voor het beheer en de financiële dienst van de leningen van deze publiekrechtelijke rechtspersoon.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de modaliteiten van § 1.

HOOFDSTUK VI

Bijzondere financiële transacties

Artikel 13

§ 1. Bijzondere financiële transacties kunnen enkel worden afgesloten als zij vooraf uitdrukkelijk werden toegestaan in het corpus van het decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest voor het betrokken begrotingsjaar.

§ 2. De memorie van toelichting bij deze uitgavenbegroting vermeldt in voorkomend geval verplicht de volgende elementen :

- a) het voorwerp en de aard van de transactie ;
- b) een inschatting van het tijdsvenster van de realisatie en een inschatting van de netto opbrengsten van de transactie.

Artikel 14

§ 1. Bijzondere financiële transacties dienen voorafgegaan te worden door een kosten- en batenanalyse en een gedetailleerde risico-analyse, waarbij een zo nauwkeurig mogelijke raming van de kosten en opbrengsten van de transactie wordt gemaakt.

§ 2. Indien uit de kosten- en batenanalyse blijkt dat de netto opbrengst 20 % lager ligt dan de eerste inschatting bedoeld onder artikel 13, § 2, b), moet een nieuwe decretale machtiging worden gevraagd vooraleer de transactie wordt aangegaan.

§ 3. De Vlaamse regering deelt het resultaat van de kosten- en batenanalyse en van de risico-analyse ter informatie mee aan het Vlaams Parlement.

§ 4. Na beëindiging van de transactie deelt de Vlaamse regering de definitieve resultaten van de transactie ter informatie mee aan het Vlaams Parlement.

Artikel 15

De Vlaamse regering kan bijkomende modaliteiten voorzien waaraan bijzondere financiële transacties moeten voldoen.

HOOFDSTUK VII

Effectisering

Artikel 16

Leningen van de directe, indirecte en/of gewaarborgde schuld kunnen slechts geëffectiseerd worden mits de voorafgaande toestemming verkregen werd van de Vlaamse regering.

De inhoud van deze bepaling dient expliciet opgenomen te worden in elke leningsovereenkomst.

HOOFDSTUK VIII

Interne audit

Artikel 17

De Vlaamse regering zal een interne audit van het kas-, schuld- en waarborgbeheer organiseren en reglementeren. Zij stelt daartoe een interne auditor aan.

De interne auditor is bevoegd om conform algemeen aanvaarde standaarden en normen audits uit te voeren m.b.t. alle processen en activiteiten van het kas-, schuld- en waarborgbeheer en in het bijzonder om het systeem van de interne controle te evalueren.

De interne auditor is eveneens belast met de controle op de naleving van de bepalingen van hoofdstuk II, III, IV en VI van dit decreet.

In het kader van zijn werkzaamheden stelt de interne auditor zich dienstverlenend en adviserend op ten behoeve van het management.

Artikel 18

Om zijn bevoegdheid te kunnen uitoefenen heeft de interne auditor toegang tot alle informatie en documenten van het beleidsdomein. Hij kan aan ieder personeelslid de inlichtingen vragen die hij voor de uitvoering van zijn opdrachten nodig acht. Ieder personeelslid is er toe gehouden alle relevante informatie en documenten te verstrekken.

Artikel 19

De interne auditor rapporteert jaarlijks binnen de drie maanden na het einde van ieder begrotingsjaar over de door hem uitgevoerde controle- en adviestaken aan de Vlaamse minister bevoegd voor financiën.

Artikel 20

De interne auditor kan door de Vlaamse regering worden belast met andere audittaken dan diegene vermeld onder artikel 17.

Artikel 21

De interne auditor onderhoudt de nodige contacten en werkt zo nodig samen met de entiteit interne audit van de Vlaamse Gemeenschap, opgericht bij decreet 8 december 2000 houdende diverse bepalingen, en met het Rekenhof.

Met het oog op een continue kwaliteitsverbetering kan de entiteit interne audit van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest aanbevelingen doen met betrekking tot de werkzaamheden van de interne auditor.

HOOFDSTUK IX

Rapportering

Artikel 22

De Vlaamse minister, bevoegd voor financiën, stelt jaarlijks een rapport op voor het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering over het gevoerde beleid inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest. Dit rapport wordt overgemaakt aan het Vlaams Parlement, ten laatste op 15 mei van elk jaar.

HOOFDSTUK X

Slotbepalingen

Artikel 23

§ 1. Het Vlaams Egalisatie Rente Fonds, opgericht bij artikel 14 van het decreet van 16 december 1997 houdende bepaling inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap, wordt afgeschaft.

§ 2. De Vlaamse regering regelt de ontbinding en alle aangelegenheden waartoe deze ontbinding aanleiding geeft, onder meer de bestemming van de middelen van het Fonds en de overdracht van de rechten en verplichtingen van het Fonds.

Artikel 24

Het decreet van 16 december 1997 houdende bepalingen inzake het kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap wordt opgeheven.

Artikel 25

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2004, behalve de bepalingen van artikel 23 die in werking treden vanaf de datum van goedkeuring van dit decreet.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAEL

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening,

Dirk VAN MECHELEN

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 35.570/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 6 juni 2003 door de Vlaamse minister van Financiën en Begroting verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest", heeft op 18 september 2003 het volgende advies gegeven:

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe de principes te bepalen volgens welke het kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap dienen te gebeuren. De ontworpen regeling is bestemd om in de plaats te komen van de regeling die is opgenomen in het decreet van 16 december 1997 houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap, waarvan artikel 24 van het ontwerp de opheffing beoogt ⁽¹⁾.

Het ontwerp omschrijft de doelstellingen en de beperkingen die de Vlaamse regering in acht dient te nemen bij het beheer van haar kastoestand, haar schulden en waarborgen (artikel 4). Het ontwerp legt een aantal operationele normen voor het schuldbeheer vast, met dien verstande dat aan de Vlaamse regering de bevoegdheid wordt verleend om "bijkomende normen" op te leggen inzake het beleggings- en waarborgbeheer (artikel 5).

Het ontwerp legt voorts de regels vast inzake het verlenen van een waarborg door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest (artikelen 6 tot 10). Publiekrechtelijke rechtspersonen die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest kunnen worden verplicht om hun financiële rekeningen te hebben en hun beleggingen onder te brengen bij een door de Vlaamse regering aan te wijzen kredietinstelling. De Vlaamse regering wordt belast met het bepalen van de "modaliteiten" (lees: nadere regels) van die verplichting (artikel 11). Wanneer de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest door de Vlaamse regering worden aangesteld als lasthebber van de genoemde publiekrechtelijke rechtspersonen, treedt de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest op voor het beheer en de financiële dienst van de leningen van de betrokken rechtspersoon (artikel 12).

In het ontwerp is een regeling inzake bijzondere financiële transacties opgenomen (artikelen 13 tot 15) en wordt bepaald dat leningen slechts kunnen worden "geëffectiseerd" mits de voorafgaande toestemming verkregen werd van de Vlaamse

⁽¹⁾ Het decreet van 16 december 1997 vormde het voorwerp van een evaluatie. Deze evaluatie mondde uit in een aantal aanbevelingen die werden opgenomen in een door het Vlaams Parlement op 23 mei 2001 aangenomen resolutie. De betrokken aanbevelingen werden door de stellers van het ontwerp mede als uitgangspunt genomen.

35.570/1

regering (artikel 16). De Vlaamse regering wordt tevens belast met het organiseren en reglementeren van een interne audit van het kas-, schuld- en waarborgbeheer (artikelen 17 tot 21).

De Vlaamse minister, bevoegd voor financiën, dient een jaarlijks rapport op te stellen over het gevoerde beleid inzake het kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. Het rapport is bestemd voor het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering (artikel 22).

Tot slot wordt een einde gemaakt aan het bestaan van het "Vlaams Egalisatie Rente Fonds" en wordt de Vlaamse regering opgedragen om de ontbinding van dat fonds te regelen (artikel 23).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

Artikel 3 van het ontwerp machtigt de Vlaamse regering om, voor het bepalen van het begrip "kastoestand" in artikel 2, 11°, de rekeningen te bepalen die aan de betrokken som worden "onttrokken".

De artikelsgewijze bespreking in de memorie van toelichting doet ervan blijken dat de Vlaamse regering ook rekeningen zal kunnen "bijvoegen". Door de gemachtigde van de regering werd bevestigd dat het wel degelijk de bedoeling is om de Vlaamse regering daartoe bevoegd te maken. De tekst van artikel 3 van het ontwerp zal op dat punt derhalve moeten worden geëxpliciteerd, met dien verstande dat daarbij duidelijk dient te worden bepaald of het "bijvoegen" van rekeningen enkel rekeningen kan betreffen waarop uitsluitend derdengelden worden beheerd. Tevens zouden, om de bevoegdheidsverdeling tussen de decreterende en de uitvoerende macht te eerbiedigen, in het decreet zelf de criteria moeten worden weergegeven op grond waarvan de Vlaamse regering tot de beoogde "bijvoeging" mag overgaan.

Artikel 4

1. In een normatieve tekst horen in beginsel geen woorden als "moeten" of "dienen te" thuis omdat de verplichting reeds uit de normatieve bepaling zelf voortvloeit. Men schrijve derhalve in de inleidende zin van artikel 4, § 1: "De Vlaamse regering neemt de hiernavolgende doelstellingen in acht:".

Waar nodig passe men de redactie van nog andere bepalingen van het ontwerp in die zin aan.

2. Meer in overeenstemming met de legistieke gebruiken, dele men artikel 4, § 1, 1° tot 4°, in met "a)", "b)", "c)", enzovoort.

Artikel 5

In artikel 5 wordt bepaald dat de Vlaamse regering ook bijkomende normen kan opleggen inzake het beleggingsbeheer en het waarborgbeheer. De Vlaamse regering wordt tevens de bevoegdheid verleend om "van deze normen" - zijnde die welke met toepassing van artikel 5, eerste lid, door het Vlaams Parlement worden vastgelegd - af te wijken bij een gemotiveerde beslissing die onmiddellijk aan het Vlaams Parlement wordt medegedeeld.

In de memorie van toelichting wordt in dat verband het volgende gesteld :

"De financiële markt is evolutief waardoor het strikt vasthouden aan eerder opgelegde normen een averechts effect kan hebben en leiden tot een inefficiënt beheer. Daarom wordt de mogelijkheid gelaten dat de Vlaamse regering met een gemotiveerde beslissing kan afwijken van de decretale normering".

Deze verduidelijking laat de vaststelling onverlet dat in het ontwerp geen criteria worden weergegeven op grond waarvan de Vlaamse regering in een afwijking van de door het Vlaams Parlement vastgelegde operationele normen kan voorzien. Op die wijze zouden - in het uiterste geval - de door de Vlaamse regering vastgelegde afwijkende normen erop kunnen neerkomen dat de bevoegdheid van het Vlaams Parlement, op het

35.570/1

vlak van de vastlegging van de operationele normen, wordt uitgehouden. Daarenboven vereist de bevoegdheidsverdeling tussen de decreterende en de uitvoerende macht dat in het ontwerp minstens de algemene criteria worden vermeld op grond waarvan de Vlaamse regering in een afwijking van de door het Vlaams Parlement vastgelegde operationele normen kan voorzien.

In bijkomende orde kan worden opgemerkt dat in artikel 5 een meer duidelijke omschrijving moet worden gegeven van de dubbele machtiging die erin aan de Vlaamse regering wordt verleend en die betrekking heeft op, enerzijds, het vastleggen door de Vlaamse regering zelf van bijkomende normen en, anderzijds, het afwijken door de Vlaamse regering van de door het Vlaams Parlement vastgelegde normen. Wat de door het Vlaams Parlement vastgelegde normen betreft, dient er bovendien op te worden gelet dat geen onduidelijkheid bestaat in het licht van de memorie van toelichting, waarin niet van "door het Vlaams Parlement vastgelegde normen" wordt gewaagd, maar wel van "de decretale normering" waarvan de Vlaamse regering kan afwijken. Dit gebrek aan overeenstemming moet worden weggewerkt.

Artikel 11

1. Wat de in artikel 11, § 1, bedoelde aanwijzing van de kredietinstelling betreft, zal men oog hebben zowel voor de wetgeving inzake de overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten, als voor de verbintenissen die voor België voortvloeien uit het E.G.-verdrag, onder meer in verband met het tot stand brengen van overheersende marktposities.

2. Een indeling in paragrafen is niet raadzaam wanneer elke paragraaf slechts uit één lid bestaat en die indeling niet kan bijdragen tot een meer duidelijke voorstelling van het ingedeelde artikel.

De indeling in paragrafen van artikel 11 dient derhalve te vervallen.

Eenzelfde opmerking geldt ten aanzien van de artikelen 12, 13, 14 en 23 van het ontwerp.

Als gevolg van het weglaten van de indeling in paragrafen zullen in voorkomend geval een aantal interne verwijzingen moeten worden aangepast (zo bijvoorbeeld in de artikelen 11, § 2, en 14, § 2).

Artikel 17

Artikel 17, eerste lid, draagt de Vlaamse regering op om een interne auditor aan te stellen. Indicaties betreffende het statuut van die auditor, de procedure van aanstelling, e.d.m., ontbreken evenwel. Het ontwerp is op dat punt aan een aanvulling toe.

Artikel 21

In artikel 21, eerste lid ⁽²⁾, wordt onder meer bepaald dat de interne auditor zo nodig samenwerkt met het Rekenhof. De precieze draagwijdte van deze bepaling is niet duidelijk.

Ofwel dient de betrokken bepaling zo te worden gelezen dat het Rekenhof een bijkomende taak wordt opgelegd, namelijk mee te werken aan de controletaak van de interne auditor. Het opleggen van dergelijke taak behoort evenwel niet tot de bevoegdheid van de decreetgever zolang de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof, niet in werking is getreden ⁽³⁾.

⁽²⁾ De indeling in leden van artikel 21 van het ontwerp dient typografisch op een meer duidelijke wijze te gebeuren.

⁽³⁾ Artikel 71, § 1, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, bepaalt dat, tot de inwerkingtreding van de wet bedoeld in artikel 50, § 2, van dezelfde wet, onder meer de vigerende bepalingen betreffende de organisatie van de controle van het Rekenhof van overeenkomstige toepassing zijn op de gemeenschappen en de gewesten. De in artikel 50, § 2, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 bedoelde wet is de wet van 16 mei 2003 die, luidens haar artikel 17, in werking treedt op 1 januari 2004. Het genoemde artikel 17 bepaalt tevens dat, op verzoek van een gemeenschaps- of gewestregering, de Koning, op gezamenlijke voordracht van de Minister van Financiën en de Minister van Begroting, de datum van inwerkingtreding van de wet kan uitstellen, wat betreft de gemeenschap die of het gewest dat erom heeft verzocht, en zulks tot ten laatste 1 januari 2007.

35.570/1

Ofwel dient artikel 21, eerste lid, van het ontwerp zo te worden begrepen dat de interne auditor wordt opgedragen om mee te werken met het Rekenhof ter uitvoering van de taken van het hof. In dat geval rijst de vraag of dergelijke bepaling niet overbodig is, gelet op het bestaan van artikel 5*bis* van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof, naar luid waarvan het Rekenhof alle documenten en inlichtingen, van welke aard ook, met betrekking tot het beheer van de diensten en instellingen die aan zijn controle zijn onderworpen, kan doen verstrekken, en er een controle ter plaatse kan worden georganiseerd.

Artikel 23

1. Artikel 23, § 1 (lees: artikel 23, eerste lid), bepaalt dat het "Vlaams Egalisatie Rente Fonds" wordt "afgeschaft" (lees: ontbonden). Artikel 23, § 2 (lees: artikel 23, tweede lid), draagt de Vlaamse regering op om onder meer de ontbinding van het genoemde fonds te regelen. Artikel 24 strekt ertoe het decreet van 16 december 1997 op te heffen. Hoofdstuk IX van dat decreet regelt de oprichting en de organisatie van het fonds.

Uit artikel 25 van het ontwerp moet worden afgeleid dat het fonds "vanaf de goedkeuring van het decreet" wordt "afgeschaft", terwijl de op het fonds betrekking hebbende bepalingen van het decreet van 16 december 1997 pas op 1 januari 2004 worden opgeheven.

Het zou, ter wille van de rechtszekerheid, aanbeveling verdienen om de data van opheffing van het decreet van 16 december 1997 en die van de "afschaffing" van het betrokken fonds, te laten samenvallen.

2. Aan de Vlaamse regering kan niet in algemene zin de bevoegdheid worden verleend om de bestemming van de middelen van het fonds en de overdracht van de rechten en verplichtingen van het fonds te regelen. Dergelijke delegatie van bevoegdheid

is immers te onbepaald ⁽⁴⁾: het vaststellen van minstens de essentiële regels van de betrokken bestemming en overdracht dient zaak te blijven van de decreetgever.

Artikel 24

In artikel 24 moeten de wijzigende decreten van 22 december 2000 en 18 juli 2003 worden vermeld.

Artikel 25

De verwijzing naar "de datum van goedkeuring van dit decreet" dient te worden vervangen door een meer precieze en rechtszekere verwijzing (bijvoorbeeld naar de datum van bekendmaking van het decreet).

⁽⁴⁾ Dergelijke delegatie sluit bijvoorbeeld niet uit dat zou worden afgeweken van bepaalde begrotingsrechtelijke beginselen, zoals dat betreffende de bestemming van alle ontvangsten voor alle uitgaven.

35.570/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, J. SMETS,	staatsraden,
	G. SCHRANS, A. SPRUYT,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. SEUTIN, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de H. J. DRIJKONINGEN, eerste referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK I

Inleiding en definities

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° Directe schuld : leningen, effecten, financiële derivaten of financiële leasing, hetzij uitgegeven of aangegaan door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, ofwel contractueel overgenomen door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest uit de indirecte schuld ;
- 2° Indirecte schuld : schuld, andere dan deze bedoeld onder 1°, en waarvan de kapitaalsaflossingen en de rentelasten volledig of gedeeltelijk ten laste komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, zonder evenwel rekening te houden met terugbetalingen door derden ; het Vlaamse aandeel in de schulden van het Amortisatie-

fonds voor de leningen der sociale huisvesting behoort eveneens tot de indirecte schuld ;

- 3° Directe schuldgraad : procentuele verhouding in jaar T van de stand van de directe schuld, zoals bedoeld onder 1°, op 1 januari van jaar T tegenover het totaal van titel I en II van de algemene ontvangsten, zoals bepaald in de initiële middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor jaar T ;

- 4° Waarborgen zijn :

- a) ofwel, de financierings- en indekkingsverrichtingen, met uitzondering van de indirecte schuld, van publiekrechtelijke rechtspersonen opgericht bij of krachtens een wet of decreet die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest of van intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en van publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zoals bedoeld in het artikel 10 respectievelijk artikel 13 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 en van lagere overheden, waarvan het geheel of een gedeelte van het uitstaande kapitaal gewaarborgd wordt door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, hetzij door middel van een waarborgverklaring, hetzij door middel van een contractuele verbintenis ;
- b) ofwel, de specifieke programma's of projecten van publiekrechtelijke rechtspersonen opgericht bij of krachtens een wet of decreet die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest of van intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en van publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zoals bedoeld in het artikel 10 respectievelijk artikel 13 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 en van lagere overheden, waarvan het geheel of een gedeelte van de opbrengsten of tekorten van deze specifieke programma's of projecten gewaarborgd wordt door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, hetzij door middel van een waarborgverklaring, hetzij door middel van een contractuele verbintenis ;
- c) ofwel, de financierings- en indekkingsverrichtingen van privé personen en privaatrechtelijke rechtspersonen, waarvan het geheel of een gedeelte van het uitstaande

kapitaal gewaarborgd wordt door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, hetzij door middel van een waarborgverklaring, hetzij door middel van een contractuele verbintenis ;

- d) ofwel, de specifieke programma's of projecten van privaatrechtelijke rechtspersonen, waarvan het geheel of een gedeelte van de opbrengsten of tekorten van deze specifieke programma's of projecten gewaarborgd wordt door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, hetzij door middel van een waarborgverklaring, hetzij door middel van een contractuele verbintenis ;

5° Schuld in vreemde munten : schuld uitgegeven in een andere munt dan de euro ;

6° Renterisico : de onzekerheid betreffende de toekomstige kostprijs van een schuld of de toekomstige opbrengst van een belegging, die zelf afhankelijk is van de fluctuaties die kunnen optreden in de rentevoeten die van toepassing zullen zijn op bestaande en toekomstige leningen en beleggingen ;

7° Wisselkoersrisico : de onzekerheid betreffende de waarde-evolutie, uitgedrukt in euro, van een schuld of een belegging in vreemde munten, die zelf afhankelijk is van de fluctuaties die kunnen optreden in de wisselkoersen ;

8° Indekkingsproducten : financiële producten of contracten die, conform de doelstellingen van het in dit decreet beschreven beheer, erop gericht zijn zich in te dekken tegen rente- en/of wisselkoersrisico's ;

9° Optionele constructies : indekkingsverrichtingen waarbij de verkoper aan de koper het recht geeft om een overeengekomen kwantiteit van een financieel product of contract te kopen of te verkopen tegen een overeengekomen uitoefenprijs tot of op een overeengekomen datum in de toekomst ;

10° Speculatieve activiteiten : activiteiten, die niet in overeenstemming zijn met de doelstellingen van dit decreet, alsook activiteiten waarbij financiële producten en/of contracten worden verhandeld en waarbij onverantwoorde risicoposities worden ingenomen in de hoop winst of meerwaarde te boeken ;

11° Kastoestand : som van de saldi van alle zichtrekeningen op naam van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, onverminderd het bepaalde in artikel 3 ;

12° Rentelasten : netto financiële lasten met inbegrip van de kosten en baten met betrekking tot de kastoestand en met betrekking tot indekkingsproducten ;

13° Effectisering : de techniek waarbij de houder van de schuldvordering over de mogelijkheid beschikt om deze aan derden al dan niet onder de vorm van effecten over te dragen ;

14° Bijzondere financiële transacties : transacties aangegaan :

a) ofwel door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest ;

b) ofwel door publiekrechtelijke rechtspersonen opgericht bij of krachtens een wet of decreet en die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, of door intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en door publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zoals bedoeld in het artikel 10 respectievelijk artikel 13 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 ;

c) ofwel door lagere overheden ;

d) ofwel door privaatrechtelijke rechtspersonen ;

e) ofwel door een combinatie van a,b, c en d hiervoor ;

en opgezet :

a) hetzij als een voordeliger alternatief voor een lening ;

b) hetzij als verruiming van de middelen van de hoger vermelde entiteiten ;

en waarvan de lasten volledig of gedeeltelijk ten laste komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, of gewaarborgd worden door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest.

Artikel 3

De Vlaamse regering wordt ertoe gemachtigd, voor de bepaling van het begrip kastoestand zoals beschreven onder artikel 2, 11°, rekeningen aan te duiden die aan de aldaar bedoelde som onttrokken of bijgevoegd worden in het kader van het kasbeheer. Hierbij geldt als criterium dat de rekeningen, waarop uitsluitend derden-gelden worden beheerd, aan de kastoestand worden onttrokken en dat de rekeningen, waarop werkingsmiddelen van de Vlaamse Gemeenschap of van het Vlaamse Gewest worden ontvangen of uitgegeven, aan de kastoestand worden toegevoegd.

HOOFDSTUK II

Doelstellingen en beperkingen

Artikel 4

§ 1. De Vlaamse regering neemt de hiernavolgende doelstellingen in acht :

a) voor wat het beleggingsbeheer betreft :

- streven naar een maximale rentevoet en een minimaal renterisico, rekening houdende met de contractuele voorwaarden op de financiële rekening bij de kassier ;
- laten spelen van de concurrentie en streven naar optimale financiële voorwaarden ;
- streven naar een optimale transparantie en controleerbaarheid ;

b) voor wat het schuldbeheer betreft :

- streven naar minimale rentelasten en minimaal renterisico ;
- laten spelen van de concurrentie en streven naar optimale financiële voorwaarden ;
- intertemporele spreiding van de rentelasten via een adequate risicospreiding ;
- organisatie van de financieringsbehoeften op de meest efficiënte wijze ;
- streven naar een optimale transparantie en controleerbaarheid ;

c) voor wat het waarborgbeheer betreft :

- zuinig omgaan met het verlenen van waarborgen om de verplichtingen beheersbaar te houden ;
- streven naar een optimale transparantie en controleerbaarheid ;

d) voor wat de bijzondere financiële transacties betreft :

- streven naar een maximaal rendement en minimale risico's ;
- streven naar een optimale transparantie en controleerbaarheid.

§ 2. Voor het bereiken van de doelstellingen van § 1 is elke vorm van speculatieve activiteiten verboden. Bij het aangaan van schuld of beleggingen in vreemde munten worden deze vanaf de opname volledig ingedekt tegen het wisselkoersrisico.

§ 3. De publiekrechtelijke rechtspersonen of de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zoals bedoeld in het artikel 10 respectievelijk artikel 13 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, en de ondergeschikte besturen, wiens schuld gewaarborgd wordt door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, zijn eveneens verplicht om de concurrentie te laten spelen en te streven naar optimale financiële voorwaarden.

HOOFDSTUK III

Operationele normen

Artikel 5

Zolang de directe schuldgraad zoals bepaald in artikel 2, 3°, groter is dan 15 %, zal het schuldbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en van het Vlaamse Gewest onderworpen zijn aan operationele normen die, conform de doelstellingen en beperkingen van artikel 4, door het Vlaams Parlement worden vastgelegd.

Het Vlaams Parlement kan bijkomende normen inzake het kas -, schuld- en waarborgbeheer opleggen.

HOOFDSTUK IV

Waarborgverlening

Artikel 6

§ 1. De Vlaamse regering volgt voor wat betreft de waarborgverlening door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest de bepalingen van § 2 tot en met § 5.

§ 2. De looptijd van een waarborg mag nooit de economische levensduur van het onderliggend actief of project overschrijden.

§ 3. Enkel binnen een bestaande decretale machtiging is het verlenen van een waarborg aan financieringsverrichtingen, indekkingsproducten en specifieke programma's of projecten mogelijk. Deze indekkingsproducten kunnen slechts gewaarborgd worden voor zover zij een onderliggende financiering hebben of als aangetoond kan worden dat zij dadelijk gekoppeld worden aan een onderliggende financiering die binnen het jaar wordt opgenomen. Optionele constructies ter dekking van het renterisico kunnen slechts gewaarborgd worden voor zover zij opgezet worden met het oog op een risicoverlagend effect. Financieringen in vreemde munten kunnen enkel gewaarborgd worden als deze vanaf de opname volledig ingedekt zijn.

§ 4. Als een waarborg wordt verleend aan financieringsverrichtingen of aan indekkingsproducten wordt expliciet in het waarborgbesluit een maximum waarborgbedrag of een maximum waarborgpercentage bepaald. Tevens wordt contractueel bepaald dat, bij uitwinning, deze waarborg enkel het uitstaande verlies betreft nadat alle zakelijke en persoonlijke zekerheden bij de gewaarborgde debiteur zijn uitgewonnen. De waarborg dekt enkel de hoofdsom en de contractuele interesten van toepassing, voor beëindiging van het contract. Onverminderd andere wettelijke, reglementaire en contractuele bepalingen wordt het niveau van de gewaarborgde interesten beperkt tot de interesten, berekend op basis van de interpolatie van de koers van de lineaire obligaties, uitgegeven door de Belgische Staat met een duurtijd gelijk aan de looptijd van het krediet en vastgesteld op de dag van de kredietverlening.

Indien geen lineaire obligatie aanwezig is met dezelfde looptijd als de gewaarborgde lening, zal de rentevoet berekend worden volgens de volgende interpolatie :

$R_x = R_1 + \{(R_2 - R_1) / (D_2 - D_1) \times (D_x - D_1)\}$, waarbij :

R_1 = rentevoet van de eerste lineaire obligatie met een looptijd kleiner dan de looptijd van de gewaarborgde lening ;

R_2 = rentevoet van de eerste lineaire obligatie met een looptijd groter dan de looptijd van de gewaarborgde lening ;

D_x = aantal dagen tussen de begindatum en de einddatum van de gewaarborgde lening ;

D_1 = aantal dagen tussen de begindatum van de gewaarborgde lening en de einddatum van de eerste lineaire obligatie met een looptijd kleiner dan de looptijd van de gewaarborgde lening ;

D_2 = aantal dagen tussen de begindatum van de gewaarborgde lening en de einddatum van de eerste lineaire obligatie met een looptijd groter dan de looptijd van de gewaarborgde lening.

§ 5. Speculatieve activiteiten kunnen niet gewaarborgd worden.

§ 6. De waarborgverkrijging is hierbij steeds afhankelijk van een voorafgaande goedkeuring door de Vlaamse regering. De Vlaamse regering stelt desgevallend bijkomende regels vast volgens dewelke de waarborg wordt verleend.

Artikel 7

Indien leningen met waarborg van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest vervroegd terugbetaald worden en geherfinancierd worden, kan de Vlaamse regering eventueel een nieuwe waarborg hechten aan de herfinancieringslening.

Indien over leningen met waarborg van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest onderhandeld wordt met een betere nominale rentevoet tot gevolg, blijft de bestaande waarborg behouden.

In geen van beide gevallen mag de initiële looptijd van de gewaarborgde lening en het uitstaande gewaarborgde bedrag overschreden worden. Bovendien mag geen afbreuk gedaan worden aan de bepalingen van artikel 6.

Artikel 8

De toekenning van de waarborg van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest of van een door de Vlaamse regering aangewezen publiekrechtelijke rechtspersoon, intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid of publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap zoals bedoeld in het artikel 10 respectievelijk artikel 13 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 aan een rechtspersoon of een natuurlijk persoon voor door hen aangeane leningen, is afhankelijk van het betalen van een bijdrage. Geen bijdrage is verschuldigd voor de waarborg gehecht aan indekkingsproducten.

Deze bijdrage is verschuldigd door de ontlener binnen twintig dagen na opname van de eerste schijf van het krediet, en is in geen geval terugbetaalbaar.

Bij herfinanciering zoals bedoeld in artikel 7 is geen additionele bijdrage verschuldigd.

Dit artikel geldt niet indien een specifieke regeling bij decreet, bij wet of bij reglementaire bepaling is vastgesteld.

Deze bijdrage wordt berekend volgens volgende formule :

$$\text{Bijdrage} = (0,225\% \times \text{IB}) + \left(\sum_{i=0}^n 0,05\% \times \text{UB}_i \right)$$

Met IB = Initieel gewaarborgd bedrag ;

UB_i = Uitstaand gewaarborgd bedrag in jaar i na aflossing van jaar i ;

n = aantal jaar dat de lening loopt.

Artikel 9

De bijdragen, zoals bepaald in artikel 8, zullen gestort worden in de algemene middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest.

Eventuele uitwinningen zullen betaald worden vanuit de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest.

Artikel 10

Onverminderd andere wettelijke, reglementaire en contractuele bepalingen zal, in geval van uitwinning van een waarborg, de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest de uitgewonnen waarborg en desgevallend verhoogd met de verwijlintresten terugvorderen bij de gewaarborgde debiteur. De verwijlintresten worden met terugwerkende kracht berekend aan de wettelijke rentevoet vanaf de datum van de uitbetaling van de waarborg.

HOOFDSTUK V

Gecentraliseerd beheer

Artikel 11

Het Vlaamse ministerie dat bevoegd is voor het beleid inzake financiën en begroting kan bij besluit van de Vlaamse regering verplicht worden om de leningen, effecten, financiële derivaten of financiële leasing aan te gaan of uit te geven in naam van en voor rekening van de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zoals bedoeld in artikel 10 respectievelijk artikel 13 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 en tot het plafond dat aan deze agentschappen decretaal is toegestaan.

Deze transacties behoren tot de directe schuld, bedoeld in artikel 2, 1°.

Het Vlaamse ministerie dat bevoegd is voor het beleid inzake financiën en begroting verzorgt in voorkomend geval ook de volledige administratieve en financiële dienst van deze transacties, gedurende de hele looptijd.

Voor de financiële dienst van de bij dit artikel bedoelde transacties mag het Vlaams ministerie dat bevoegd is voor financiën en begroting zowel financiële rekeningen als orderekeningen openen. Deze rekeningen mogen een negatief saldo hebben ten belope van de financiële verplichtingen die uit deze transacties resulteren. Deze rekeningen worden aangezuiverd vanuit de begroting van de in het eerste lid bedoelde agentschappen.

HOOFDSTUK VI

Bijzondere financiële transacties

Artikel 12

Bijzondere financiële transacties kunnen enkel worden afgesloten als zij vooraf uitdrukkelijk werden toegestaan in het corpus van het decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest voor het betrokken begrotingsjaar.

De memorie van toelichting bij deze uitgavenbegroting vermeldt in voorkomend geval verplicht de volgende elementen :

- a) het voorwerp en de aard van de transactie ;
- b) een inschatting van het tijdsvenster van de realisatie en een inschatting van de netto opbrengsten van de transactie.

Artikel 13

Bijzondere financiële transacties dienen voorafgegaan te worden door een kosten- en batenanalyse en een gedetailleerde risico-analyse, waarbij een zo nauwkeurig mogelijke raming van de kosten en opbrengsten van de transactie wordt gemaakt.

Indien uit de kosten- en batenanalyse blijkt dat de netto opbrengst 20 % lager ligt dan de eerste inschatting bedoeld onder artikel 12, 2de lid, b), moet een nieuwe decretale machtiging worden gevraagd vooraleer de transactie wordt aangegaan.

De Vlaamse regering deelt het resultaat van de kosten- en batenanalyse en van de risico-analyse ter informatie mee aan het Vlaams Parlement.

Na beëindiging van de transactie deelt de Vlaamse regering de definitieve resultaten van de transactie ter informatie mee aan het Vlaams Parlement.

Artikel 14

De Vlaamse regering kan bijkomende modaliteiten voorzien waaraan bijzondere financiële transacties moeten voldoen.

HOOFDSTUK VII

Effectisering

Artikel 15

Leningen van de directe, indirecte en/of gewaarborgde schuld kunnen slechts geëffectiseerd worden mits de voorafgaande toestemming verkregen werd van de Vlaamse regering.

De inhoud van deze bepaling wordt expliciet opgenomen in elke leningsovereenkomst.

HOOFDSTUK VIII

Interne audit

Artikel 16

De Vlaamse regering zal een interne audit van het kas-, schuld- en waarborgbeheer organiseren en reglementeren. Zij stelt daartoe een interne auditor aan.

De interne auditor behoort tot de bij de Vlaamse Gemeenschap geaccrediteerde Inspecteurs van Financiën. Zijn mandaat is van onbepaalde duur. Hij ontvangt voor de uitvoering van dit mandaat een toelage die gelijk is aan de toelage voor een controleur van de vastleggingen bij het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, zoals bepaald in artikel XIII 50 en artikel XIII 51 van het besluit van de Vlaamse regering van 15 juli 2002 houdende organisatie van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de regeling van de rechtspositie van het personeel.

De interne auditor is bevoegd om conform algemeen aanvaarde standaarden en normen audits uit te voeren m.b.t. alle processen en activiteiten van het kas-, schuld- en waarborgbeheer en in het bijzonder om het systeem van de interne controle te evalueren.

De interne auditor is eveneens belast met de controle op de naleving van de bepalingen van hoofdstuk II, III, IV en VI van dit decreet.

In het kader van zijn werkzaamheden stelt de interne auditor zich dienstverlenend en adviserend op ten behoeve van het management.

Artikel 17

Om zijn bevoegdheid te kunnen uitoefenen heeft de interne auditor toegang tot alle informatie en documenten van het beleidsdomein. Hij kan aan ieder personeelslid de inlichtingen vragen die hij voor de uitvoering van zijn opdrachten nodig acht. Ieder personeelslid is er toe gehouden alle relevante informatie en documenten te verstrekken.

Artikel 18

De interne auditor rapporteert jaarlijks binnen de drie maanden na het einde van ieder begrotingsjaar over de door hem uitgevoerde controle- en advies taken aan de Vlaamse minister bevoegd voor financiën.

Artikel 19

De interne auditor kan door de Vlaamse regering worden belast met andere audittaken dan diegene vermeld onder artikel 16.

Artikel 20

De interne auditor onderhoudt de nodige contacten en werkt zo nodig samen met de entiteit interne audit van de Vlaamse Gemeenschap, opgericht bij decreet van 8 december 2000 houdende diverse bepalingen.

Met het oog op een continue kwaliteitsverbetering kan de entiteit interne audit van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest aanbevelingen doen met betrekking tot de werkzaamheden van de interne auditor.

HOOFDSTUK IX

Rapportering

Artikel 21

De Vlaamse minister, bevoegd voor financiën, stelt jaarlijks een rapport op voor het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering over het gevoerde beleid inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. Dit rapport wordt overgemaakt aan het Vlaams Parlement, ten laatste op 15 mei van elk jaar.

HOOFDSTUK X

Slotbepalingen

Artikel 22

Het Vlaams Egalisatie Rente Fonds, opgericht bij artikel 14 van het decreet van 16 december 1997 houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap, wordt ontbonden.

De Vlaamse regering regelt de ontbinding en alle aangelegenheden waartoe deze ontbinding aanleiding geeft. De middelen van het ontbonden Fonds worden gestort in de algemene middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 23

Onverminderd de bepalingen van artikel 38 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 wordt het decreet van 16 december 1997 houdende bepalingen inzake het kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap, zoals het werd gewijzigd door de decreten van 22 december 2000 en van 18 juli 2003, opgeheven.

Artikel 24

Dit decreet treedt in werking op 31 december 2003.

Brussel, 28 november 2003.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Financiën en Begroting,
Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen
en Technologische Innovatie,*

Dirk VAN MECHELEN
